

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ

τε τὸ παρελθόντα. Δε-
κέμβριον δ' Ἀδὸν Κάρολος
Βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας
ἀνεχώρει ἐκ Παρισίων εἰπὼν
εἰς τοὺς φίλους του «Τὸν
Ἰανουάριον δ' ζωγράφος
θὰ σὺς στείλλῃ ἐν ἐνθύμῳ
τοῦ βασιλέως». Τοῦτο καὶ
συνέβη. Τὸν Ἰανουάριον ἔ-
λαβον οἱ φίλοι του ἐν
Παρισίοις δελτίαρια πρω-
τοχρονιάτικα. Τὰς μακρὰς
νύκτας τοῦ χειμῶνος ὁ Ἀδὸν Κάρολος μένει εἰς τὸ γρα-
φεῖόν του εὐχαρίστως ζωγραφίζων ἐπὶ δελταρίων φυλλα-
ράκια, κοσμήματα, ἄνθη κτλ. Καὶ διὰ πληροῖσθαι ἡ
πρώτῃ τοῦ ἔτους διαμοιράζει τὰ φραῖα του σκίτσα, τὰ
ὅποια εἰς τοὺς δεχομένους καθίστανται πολυτιμώτατα.

Ὁ Ἀδὸν Κάρολος τῶντι εἰνε πράγματι καλλιτέχνης.
Ἐπεσκέφθη ἐσχάτως εἰς τὸ Παρίσι τὸν Ροδέν, τὸν περι-
φημον γλύπτην, εἰς τὸ ἐργαστήριόν του· ἤρχετο ὡς καλ-
λιτέχνης πρὸς καλλιτέχνην καὶ δὲν ἤθελε οὐδόλως νὰ
τὸν υποδεχθῶν ὡς βασιλεῖα. Ὁ Ροδέν λέγει ὅτι εἶνε
ὁ Βασιλεὺς καὶ περισσότερον ἀπὸ ἐρασιτέχνης. Ἄν δὲν
ἦτο βασιλεὺς θὰ ἦτο ἔξοχος ζωγράφος. Κεῖμα ὅτι
ἐγεννήθη βασιλεὺς. Ὁ διδάσκαλός του τὸν ἐτιμῶρει
πολλάκις ν' ἀντιγράψῃ ἐν ἱχνογράφημα εἰς τὸ ὅποιον
εὗρισκε τὴν παραμικρὰν ἀτέλειαν, χωρὶς νὰ τὸν μέλλῃ
ἂν ἦτο βασιλόπαις 15 ἐτῶν.

Ἐξ αὐτῆς τῆς ἡλικίας ὁμοῦς ἤρχισε νὰ πέμπῃ φραῖας
εἰκόνας. Ἦθελε ν' ἀρχίσῃ μὲ τὰ χρ' ματα καὶ τοὺς
χρωστήρας· ἀλλ' ὁ αὐστηρὸς διδάσκαλός του ἦτο ἀνέν-
δοτος· πέντε ἔτη τὸν ἐκράτησε εἰς τὸ ἱχνογράφημα· καὶ
μὴν πρῶταν τέλος τοῦ εἶπε· «τώρα, Ὑψηλότατε, δύνα-
σθε νὰ διασκεδάζητε ὅπως θέλετε, διότι εἰσθε ἕνας τέ-
λειος ἱχνογράφος καὶ θὰ γίνετε εἰς ἄριστος ὕδατογράφος». Ἀπὸ τοῦ 20 ἔτους τῆς ἡλικίας του ἡ συμπαθεστέρα
ἐργασία του εἶναι ἡ ζωγραφική, καὶ τοὶ αἱ ἡγεμονικαὶ
ἀσχολίαι δὲν τοῦ ἐπιτρέπουναι μακρὰς ἐργασίας διὰ νὰ
παρασκευάσῃ μεγάλας εἰκόνας διὰ τὰς ἐκθέσεις. Ἀλλὰ
μικρὰ ἔργα, ὕδατογραφίας, παστέλ, ἱχνογραφήματα κλπ.
παρασκευάζει πολλὰ κατ' ἔτος.

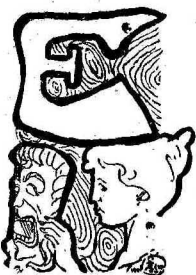
Ἐν ἀξιολογώτατον ἔργον του ἐθαυμάσθη ἐσχάτως εἰς

τὴν Ἐκθεσὶν τῶ Παρισίων, εἰκὼν ἐκ τοῦ βίου τῶν
Πορτογάλλων ἀλίκων. Εἰς τὴν Λισαβῶνα πολλάκις ἐξέ-
θεσε τὰς εἰκόνας καὶ ἐσχάτως ἔλαβε τὸ πρῶτον βραβεῖον
δι' ἓνα «Μαροκινὸν στρατιώτην». Ἀν τρέχει ὁ Ἀδὸν
Κάρολος, ὡς ἐλεύθερος καλλιτέχνης εἰς τὰ δάση καὶ τὰς
ἐξοχάς, φέρων ὑπὸ μάλῃς τὸ τρίποδον καθισμά του καὶ
τοὺς χρωστήρας του· διότι ἱστονομικοί, ἀγλικοὶ καὶ ὑπα-
ρμισταὶ τὸν παρακολουθοῦσι πάντοτε πανταχοῦ, παραφν-
λάτοντες αὐτόν. Καὶ ὁμοῦς εὗρισκει καιρὸν νὰ ζωγρα-
φῇ ἐξοχάς. Τὸ φθινόπωρον καταγίνεται εἰς τὰ κυνήγια
καὶ μόνος ἐκεῖ ζῇ κῆπως ἐλεύθερος καὶ ζωγραφίζει
ἐλευθέρως φέρων τὸ λεύκωμα τῶν σκίτσων εἰς τὴν τσέ-
πην του. Τὰς μακρὰς ταύτας εἰκόνας συνάξει καθ' ὅλον
τὸ ἔτος καὶ τὰς ἀποστέλλει τὸ νέος ἔτος εἰς τοὺς φίλους
του, μὲ τὴν φράσιν συνήθως: «Ἐνθύμημα διὰ τὰ καλὰ
Χριστούγεννα καὶ τὴν καλὴν πρωτοχρονιά», ἢ «ἀπὸ μι-
κρῶς γωνίας τῶν Ἰσπανικῶν συνόρων, ὅπου ἐκυνήγουν,
στέλλω τὰς εὐχὰς μου εἰς τὸν ἀπόντα φίλον X».

Ενίοτε καταγίνεται καὶ εἰς προσωπογραφίας γυναικείας.
Ἡ τῆς Ἰνφάντε Εὐστατίας εἰκὼν θεωρεῖται ἀριστοτε-
ρημα, ἀλλὰ τὰ μοῖδα του συνήθως ζητεῖ μεταξὺ τῶν
γυναικῶν τοῦ λαοῦ, ἰδίως τῶν χωρικῶν τῆς Πορτογαλ-
γίας, περιφήμων διὰ τὴν φραιδιότητα τοῦ προσώπου καὶ
ἐνδυμασιῶν.

Λιγοῦνται ἐν Πορτογαλίᾳ τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον, τὸ
τὸ ὅποιον ἂν δὲν εἶνε ἀληθές, εἶνε ὁμοῦς ροσιμώτατον.
Αἱ νεαραὶ χωρिकाὶ τῶν περιχώρων τοῦ Κασκάες γνω-
ρίζουν, ὅτι ὁ Βασιλεὺς τῶν ζωγραφίζει τὰς φραῖας κο-
ρασίδας· προσπαθοῦν λοιπὸν νὰ τὸν συναντήσωσιν διὰ
ἐξέρχεται εἰς τὰς ἐξοχάς. Ἡμέραν τινα μία φραῖα χω-
ρική, ἥτις πρὶν ὑπαὶ δρευνθῇ εἶχε ποῖα εἰς τὸν Βασι-
λέα, στέλλει πρὸς αὐτὸν ἐπιστολήν, ἐν ᾗ τὸν παρεκάλει
νὰ τῆς στείλῃ ὡς γαμήλιον δῶρον τὴν εἰκόνα της, ἥτις
ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἐκόσμει τὸ βιβλίον τῶν σκίτσων του.
Πράγματι ὁ Ἀδὸν Κάρολος εὗρεν αὐτήν, τὴν ἀντέγραψεν
ὡς ὕδατογράφημα καὶ τὴν ἐκάλεσε καὶ τῆς ἐνεγείρησε
τὴν εἰκόνα της, μὲ βαλὺντὶν ἐπὶ κλίσειν ἐνώπιόν της.
Μίαν ἐβδομάδα κατόπιν, ἄλλη φραῖα χωρική ἐζήτησε
τὴν αὐτὴν χάριν ἀπὸ τὸ βασιλεῖα της· καὶ αὐτὸς ἱκανο-
ποίησε τὴν ἐπιθυμίαν της ἐπίσης. Ἡ καλωσύνη του
ἐνεθάρρυνε ὅλα τὰ κοράσια τοῦ χωρίου καὶ δὲν ἤσύ-
χασαν πρὶν ἢ ζωγραφηθῶσιν ἀπὸ τῶν Βασιλέα των.

ΕΝ ΙΩΒΙΛΑΙΟΝ

ΩΡΤΑΣΑΝ ἐσχάτως εἰς τὴν
Γαλλίαν τὴν 50ετηρίδα ἐ-
νὸς μεγάλου γλύπτου, τοῦ
Δαυιδ δ' Ἀνζέρ, τοῦ ὁποῖου
τὸ Ἰωβιλαίον καθήκονεῖχε νὰ
ἐορτάσῃ καὶ ἡ Ἑλλάς. Διότι
ὁ Δαυιδ δ' Ἀνζέρ ὑπῆρξε γλύ-
πτης μᾶλλον Ἑλλην, ὅχι μόνον
διότι συνέχισε τὴν ἀγνὴν παράδοσιν τοῦ
ἐλληνικοῦ κάλλους εἰς τὸ μάρμαρον, ἀλλὰ καὶ
διότι ἐψάλε τοὺς ἀγῶνας, τὰ μαρτύρια καὶ τὸ
κλέος τῆς νέας Ἑλλάδος εἰς τὸ μάρμαρον. Τὴν
Ἑλλάδα ἐπὶ τοῦ τόφου τοῦ Μάρκου Μπότζαρη
ἡ ὁποία ἄλλοτε εὗρίσκετο εἰς τὸ Μεσολόγγι

καὶ τώρα εὗρίσκεται μὲ ἔχνη σφαιρῶν εἰς τὸ
Μουσεῖον τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἐ-
ταιρίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν Ἑλλάδα αὐτήν, μὲ
τὸν τύπον τὸν παρθενικὸν καὶ παιδικόν, ἐγλυ-
ψεν ὁ Δαυιδ ἔχων πρότυπον νεαρὰν κόρην, τὴν
ὁποίαν κατόπιν ἀνεκάλυψεν μέσα εἰς ἓν κατα-
γώγιον τῶν Παρισίων. Καὶ τὸ ἔργον ἠκολού-
θησε τὴν τύχην τοῦ μοδέλου, διότι ὁ Δαυιδ
δ' Ἀνζέρ εἶχε τὴν ἀνέκφραστον πικρίαν νὰ
ἐπισκεφθῇ τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ εὕρῃ τὸ ἔργον
του παρημελημένον, κατατρυπημένον ἀπὸ σφαί-
ρας, σχεδὸν ἐκπεσόνον ὅσον καὶ ἡ κόρη τὴν
ὁποίαν εἶχεν ὡς πρότυπον. Ἐπάνω εἰς τὸ ἐπει-
σόδιον αὐτὸ ὁ Κλαρεττῇ ἔγραψε μίαν θαυμα-